

A young woman with long blonde hair is sitting in a dense forest. She is covered in mud or dirt, particularly on her face, arms, and clothing. She is holding a dark, leafless branch in her hands, and another branch is near her mouth as if she is about to bite it. The lighting is dramatic, with strong highlights on her face and clothing against a dark, shadowy background of trees and foliage.

Susanne Jansson

RAŠELINISKO

plus

Rašelinisko

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.vydavatelstvoplus.sk
www.albatrosmedia.sk

Susanne Jansson
Rašelinisko – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

Susanne Jansson

RAŠELINISKO

plus

*Hovorí sa, že na každého živého človeka
pripadá desať mŕtvych.
Toto bremeno človeku prechádza do nervov.*

Z knihy *Stretnutie s duchmi* od Görana Dahlberga

*To, čo nie je,
sa votrie do všetkého
a zaujme jeho miesto.*

Z knihy *Hlboká láska nikto* od Ann Jäderlund

Bola by chyba tvrdiť, že nikto nič nevidel alebo nepočul. Bolo tam, samozrejme, veľa svedkov, ktorí v tú noc začuli padnúť výstrely a videli, ako potom nejaká osoba vybehla von z domu a nastúpila do čakajúceho auta.

Svedkovia sa potom možno vrátili k svojmu alebo dokonca sledovali aj dohru, keď prišla polícia a vyniesla telá. No neprehovorili. Ponevierali sa v kríkoch, odpočívali v korunách stromov alebo plachtili nad krajinou. Boli v jednote s prírodou, zväčša nevidení ľuďmi. Možno to boli všetko zvieratá; malé či veľké, rýchle či pomalé, bystrozraké či poloslepé. Pravda o tom, čo sa v tom dome skutočne stalo, sa však čoskoro rozptýlila a zmizla. Tak, ako to často býva aj s inými vecami.

Venujem Alme a Edvardovi

1

Prológ

Od večera sa začal dvíhať vietor. Najskôr ľahko povieval cez koruny stromov, potom sa oprel o čosi silnejšie. Nakoniec pustošil všetko, čo mu prišlo do cesty. Do zotmenia ostávala sotva polhodina.

Johannes zliezol z bicykla na parkovisku pri majeri a oprel ho o stĺp pouličnej lampy. Navliekol gumičku okolo tmavých vlasov a uviazal si ich do copu na temene. Bolo naozaj psie počasie, v ktorom by sa žiaden normálny človek nevybral behať.

Ale on predsa nebol normálny.

Kým zamykal bicykel, zablúdil pohľadom k Natáliinej chate. Svetlo petrolejovej lampy sa mihotalo v jednom z okien, pozoroval vo vnútri jej pohyby. Videl tiene na stenách, pomalé a prchavé.

Ako ona.

Túto noc prespala uňho, ale keď sa ráno zobudil, bola preč. Postel' ostala prázdna.

Určite vavela, že musí zajtra skoro vstávať, ale aj tak

bol sklamaný. Prežili krásny večer – a ona si potom len tak bez slova odíde, ani lístok mu nenechala.

Pravdepodobne ide o starý dobrý strach z intimity, pomyslel si, kým sa zahrieval; cítila sa zraniteľná, a preto musela spraviť krok späť. Celkom možné vysvetlenie, ak by sme na to chceli ísť psychologicky.

Dážď silnel a myšlienka vykašľať sa na behanie bola čoraz intenzívnejšia. Nebol vhodne oblečený, vedel to, lenže to bol na druhej strane len zriedkakedy. Nikdy nebol ten typ, ktorý by sledoval predpoveď počasia. Pravdepodobne v dôsledku výchovy jeho matky, ktorá bola pravý opak. Jedna vrstva oblečenia pri každej zmene stupňa na teplomere, súprava oblečenia do každého počasia. Celé dospievanie bolo neustále zabezpečovanie a prezliekanie šiat, aby ani jediná kvapka alebo závan mrazu neprenikli cez jednotlivé vrstvy.

Ako dospelého ho preto niekedy prestúpil pocit euforickej spokojnosti, keď neplánovane premokol či premrzol.

Rozbehol sa dole lesným chodníkom, zabočil doprava a vzdaloval sa od Natáliinej chaty. Z jednej strany ho obklopoval les, na tej druhej sa otváralo rašelinisko, krajina, s ktorou bol prepojený: rozsiahla pustatina, učupený sivý porast, zjavne ešte húževnatejší a pozoruhodnejší teraz, keď padal dážď a vietor naberal silu. Spomenul si na rašelinník pokrytý inovaťou počas minulej zimy. Bolo na ňom niečo nadpozemské, krehké a zvodné. Nikdy nevidel nič podobné.

Raz sa akoby odnikiaľ pred ním zjavil veľký los, potácal sa pomedzi hladké zrkadlá zmrznutej vody, cengalo,

praskalo a cinkalo to ako clivá zvonkohra. Teraz však počul len monotónny zvuk svojich vlastných krokov ako tvrdé rany, ktoré sa prebíjali vpred, vytrvalo, mechanicky. Po prvej etape sa lesný chodník zmenil na dlhú rovnú cestu, vedúcu k starému ložisku rašeliny. Tu a tam zahladol štrkovú cestu, ktorá sa pripájala, a čoskoro zazrel malé parkovisko, ktoré patrilo k rašelinisku. Teraz bolo prázdne. Len zriedkakedy tu hore niekoho stretol, ale práve v ten večer, keď ho dážď bičoval do tváre, sa zdalo ešte opustenejšie.

Tu a tam viedla cez rašelinisko úzka konštrukcia z drevených dosiek. Na moment zauvažoval, že by si skrátil cestu, zabehol menší okruh, ale videl, že drevo je klzké. Mal pocit, že je to príliš nebezpečné. Stačilo by len stratiť rovnováhu a...

„Au!“

Došliapol šikmo na jeden z kameňov, hoci tadiaľto bežal už toľkokrát, že poznal každý korienok a každú nerovnosť naspamäť. Bolest' vibrovala v kosti, najskôr rýchlo polavila, ale potom sa vrátila v plnej sile.

No dočerta!

Chvíľu skákal na jednej nohe a snažil sa nájsť niečo, čím by sa mohol podpierať, nakoniec však spadol na chodník.

Naozaj to veľmi bolelo. Vietor a dážď búšili a šľahali do jeho oblečenia, zatiaľ čo sa pokúšal postaviť, no nemohol vôbec stúpiť na nohu.

Počkal ešte chvíľu, aby zistil, či bolesť ustupuje. Zároveň sám seba preklínal, že si mobil nechal doma. Ako sa len zvládne dostať späť k majeru iba na jednej nohe?

Pozdĺž cesty sa nachádzalo veľa kríkov a napadlo mu, že by mohol odlomiť nejakú vetvu a vyrobiť si provi-zórne barly. Nápad to bol dobrý, ale po chvíli to musel vzdať, konáre, ktoré našiel, neboli dosť pevné.

Keď sa striedavým poskakovaním a plazením vrátil o kúsok späť, pozrel sa na rašelinisko. Vtedy si to uvedo-mil. Prestalo pršať a vietor tiež ustúpil. Zavládlo úplné bezvetrie.

Bolo to také zvláštne.

Mesiac vplával poza oblaky na temnej oblohe. Prame-ne hmly vystupovali, pomaly prúdili a vznášali sa ponad vlhkú zem.

Zazdalo sa mu, že počul nejaký zvuk. Bol to vietor? Alebo nejaké zviera? Znelo to takmer ako nárek. Ako slabé výkriky. Zrazu v diaľke na chodníku zazrel svetlo.

Baterka. Nieкто sa blíži!

„Haló!“ zakričal.

Žiadna odpoveď.

„Potrebujem pomoc,“ zvolal opäť, „trochu som sa zra-nil...“

Lúč svetla bol čoraz bližšie. A bližšie. Nakoniec ho úplne oslepil a Johannes si musel dať ruku pred oči, aby si chránil zrak.

„Haló?“

Odrazu zamierila baterka iným smerom a obraz sa vy-jasnil.

Čo sa to deje? Stihol si ešte pomyslieť.

A potom všetko pohltila temnota.

Pred tromi týždňami

Klop, klop, klop.

Natália sa prebudila. Pritlačila prsty na spánky, aby klopanie v jej hlave ustalo.

Klop, klop, klop.

Klop, klop, klop.

Pohľad na budík potvrdil, že jej ešte ostávajú dobré dve hodiny, kým bude čas vstávať. Ako zvyčajne. Neprichádzalo do úvahy, aby sa opäť pokúsila zaspáť. To neprichádzalo do úvahy nikdy.

Posadila sa na okraj postele a premýšľala radšej, či ne-
treba ešte niečo vybaviť. Nie. Byt bol uprataný a väčšina jej vecí zbalená. Kufre, ktoré ešte neboli naložené v aute, stáli v chodbe. Všetko bolo pripravené.

Osprchovala sa a postojacky zjedla raňajky, dala si záležať, aby zanechala čo najmenej stôp. Na papier napísala odkaz pre toho, kto tu bude bývať, kým bude preč, a položila ho na kuchynský stôl.

*Nechala som v chladničke pár vecí, možno ich využiješ.
Bankový účet na platenie nájomného nájdeš v maili, ktorý
som poslala včera.*

Dúfam, že sa ti tu bude páčiť.

*S pozdravom
Natália*

Vonku na ulici vládol nedeľný pokoj a ticho. Naložila posledný kufor do batožinového priestoru, sadla si za volant a vydala sa na cestu.

Išla štyridsaťpäťkou na sever a Göteborg opustila, skôr než sa mesto stihlo prebudiť. Zdalo sa jej, akoby unikala z akejsi náhodnej známosti.

Zakrátko sa zastavila na benzínovej pumpke. Natankovala, kúpila kávu a ešte zopár vecí, aby zvládla prvé dni. Potom pokračovala ďalej. Krajina sa čoskoro začala meniť. Potemnela. Nadobudla hĺbku.

Len si predstavte, že zabralo iba pár hodín cesty vrátiť sa celé roky v čase. Do tejto krajiny jazier a lesov. Na túto zem, odkiaľ v skutočnosti pochádzala.

Vo veľkomeste pri mori sa vždy cítila akosi cudzo. To živelné, nepokojné, nespoľahlivé more. Nepodarilo sa jej zapadnúť medzi ľudí, ktorých to ťahalo plachtiť na otvorenej vode, ktorí mali radi holé skaly a horizonty, zbožňovali slnko a nikdy si neželali nič viac, než aby bolo také horúce a neúnavné, ako sa len dá. Zdalo sa, akoby očakávali to isté aj od nej, istý druh vnútorného temperamentu, ktorý nikdy nemala, no do istej miery sa naučila umelo si ho vytvárať.

Každé leto, keď vkročila na bohuslänskú vyhriatu žulu a išla sa okúpať do vody, mala pocit, že sa ju more z čistého reflexu snažilo vyvrhnúť späť. Akoby vedelo, že nepatrí do jeho prirodzenej sféry.

Septembrový dážď dopadal na čelné sklo. Neisto a ticho. Akoby jeseň opatrne vstupovala tak, aby nerušila či nezbudila pozornosť.

Pod, pomyslela si. Len pod.

Len padaj.

Padneme spolu.

Vchádzala do Āmāl a zabočila smerom k Fengerskoggu. Prestúpil ju pocit neskutočna, bleskový a ohromujúci, pýtala sa, čo to vlastne robí. Čo sa tu snaží oživiť? Zároveň si uvedomila, že bude už čoskoro na mieste a je príliš neskoro vrátiť sa späť.

Spomalila pri umeleckej škole a starej továrni. Vedela, že v nej v súčasnosti sídlia ateliéry, galérie a dielne. Na križovatke, kde kedysi stáli len malé potraviny, sa nachádzala aj pekáreň a kaviareň. Zazrela tam mládež s plátennými taškami, popíjali svoje ranné latté alebo čaj z veľkých šálok. Výstavba pokračovala až k lesu, až kým sa cesta nestáča do brezovej aleje, ktorá viedla hore k majeru.

Na veľkej štrkovej ploche stálo zaparkovaných zopár áut. Vystúpila, ale batožinu nechala v aute a kráčala po štrkovej príjazdovej ceste až ku vchodu.

Bola to majestátna budova so štyrmi vežami, bielou fasádou, zelenou plechovou strechou v odtieni lipového

kvetu a veľkými oknami otočenými do krajiny. Stála na malej vyvýšenine, ako majery často zvyknú. Často majú výhľad na nádherné okolie – pekné jazero alebo zvlnené hory.

No tento majer bol iný. Videli ste krajinu, ktorá ležala v tichosti, bez nárokov. Krajinu s pláňami ponorenými do hmly, učupenými borovicami a klesajúcou pôdou. Bola to zem, kam slnečné svetlo nemienilo dopadať, zem, ktorá sa nikdy nevysuší, neustále sa podmýva a prepadá. A sem sa teraz dobrovoľne vrátila.

„To ty si si prišla prenajať malú chatku?“

Žena, ktorá sa predstavila ako Agneta, bola správkyňou majera. Mala béžové šaty so širokou výšivkou, ktoré sa podobali kaftanu. Vďaka nim pôsobila jej mohutná postava ako pilier. Popolavé blond vlasy boli zastrihnuté do širokej ofiny, po stranách rovné s dĺžkou po plecيا.

„Áno, to som ja.“

Jej muž stál hneď za ňou, o hlavu nižší v tmavom obleku, bystrým pohľadom sa rozhliadal po miestnosti.

Gustav, pomyslela si Natália. *Ako osobný strážca. Presne takto si ich pamätám.*

„Tak ťa srdečne vítam u nás na majeri Mossmarken. Dúfam, že si si vedomá, že chata, ktorú si prenajímaš, je len prosté obydlie. Väčšinou sa využíva počas letných mesiacov.“

„Áno, s tým nemám problém. Je tam predsa kúrenie, však?“

„Dva kozuby a chladnička na plyn, ale to je všetko. Vodu nájdeš v bandaskách tu v pivnici a mobil, počí-